

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

BAK-WZP-ZZP.082.010.2014
27/GDOŚ/2014

Załącznik Nr 1 do SIWZ
Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia

SZCZEGÓŁOWY OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA (zwany dalej: „SOPZ”)

Przedmiotem zamówienia jest wykonanie poradnika pt.: **„Podniesienie jakości i skuteczności zarządzania jakością powietrza w strefach w celu zapewnienia czystego powietrza w województwie. Poradnik dla organów administracji publicznej. Część I.”**

Podtytuł części I: **„Zadania i rola samorządu województwa”**

Celem Poradnika jest podniesienie jakości i skuteczności uchwał sejmików województw w sprawie programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych, ujednoczenie procedury przygotowania i uchwalania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, wskazanie następstw prawnych uchwalonych programów i planów oraz możliwości ich realizacji.

Poradnik będzie realizowany na potrzeby projektu POPT.03.01.00-00-375/13-00 „Wsparcie na działania sieci organów środowiskowych i instytucji zarządzających funduszami unijnymi „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju” w 2014 r.”, ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013, w ramach Priorytetu III – Wsparcie realizacji operacji funduszy strukturalnych; Działanie 3.1 – Funkcjonowanie instytucji zaangażowanych w realizację NSRO.

I. Skróty używane w SOPZ:

- 1) POP - Program ochrony powietrza;
- 2) PDK - Plan działań krótkoterminowych;
- 3) Ustawa POŚ - ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.);
- 4) Ustawa OOS - ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.);
- 5) RDOŚ - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska;
- 6) WIOŚ - Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska;
- 7) GDDKiA - Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

BAK-WZP-ZZP.082.010.2014
27/GDOŚ/2014

Załącznik Nr 1 do SIWZ
Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia

II. Opracowanie musi uwzględniać, w szczególności, wymogi:

1. dyrektyw:

- 1.1. dyrektywy 2004/107/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu (Dz. Urz. UE L 23 z 26.01.2005, str. 3);
- 1.2. dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008.r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (Dz. Urz. UE L 152 z 11.6.2008, str. 1-44);

2. ustaw:

- 2.1. ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.),
- 2.2. ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 197, poz. 1172, z późn. zm.),
- 2.3. ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r. poz. 596, z późn. zm.),
- 2.4. ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 595, z późn. zm.),
- 2.5. ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.),
- 2.6. ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.),
- 2.7. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.),
- 2.8. ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 686 oraz 888),
- 2.9. ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1166),
- 2.10. ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.),
- 2.11. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz.182, z późn. zm.),
- 2.12. ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 260, z późn. zm.),

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

BAK-WZP-ZZP.082.010.2014
27/GDOŚ/2014

Załącznik Nr 1 do SIWZ
Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia

- 2.13. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647, z późn. zm.),
- 2.14. ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, z późn. zm.),
- 2.15. ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907, z późn. zm.).

3. rozporządzeń wykonawczych do ustaw, w szczególności:

- 3.1. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (Dz. U. poz. 1028);
- 3.2. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. poz. 1032);
- 3.3. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. poz. 914);
- 3.4. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. poz. 1031);
- 3.5. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 września 2012 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz. U. poz. 1034);
- 3.6. rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" (Dz. U. Nr 100, poz. 908);
- 3.7. rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie wymagań technicznych dla dokumentów elektronicznych zawierających akty normatywne i inne akty prawne, dzienników urzędowych wydawanych w postaci elektronicznej oraz środków komunikacji elektronicznej i informatycznych nośników danych (Dz. U. Nr 289, poz. 1699).

4. orzecnictwa prawnego dotyczącego technik prawodawczych i programów ochrony powietrza, w szczególności:

- 4.1. II SA/Po 660/13 - Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 29.11.2013 r.;
- 4.2. II OSK 1159/10 - Wyrok NSA z 19.08.2010 r.;
- 4.3. II SA/Łd 99/12 - Wyrok WSA w Łodzi z dnia 14.03.2012 r. ;
- 4.4. II SA/Wr 1389/03 - Wyrok NSA oz. we Wrocławiu z dnia 14.11.2003 r.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

BAK-WZP-ZZP.082.010.2014
27/GDOŚ/2014

Załącznik Nr 1 do SIWZ
Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia

III. Zakres opracowania obejmuje:

- 1.1. Usytuowanie POP i PDK w hierarchii prawa w Polsce i w województwie; określenie charakteru uchwał sejmiku województwa oraz ich roli w zarządzaniu jakością powietrza w województwie, mając na uwadze ustawy ustrojowe,
- 1.2. Ograniczenia w przedmiocie sporządzania POP i PDK jako aktów prawa miejscowego, wynikające z przesłanek prawnych: art. 84 ust. 1 ustawy POŚ, Konstytucji oraz art. 4 ustawy o samorządzie województwa, art. 2 o samorządzie powiatowym i art. 2 o samorządzie gminnym; ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.); rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2002r., Nr 100, poz. 908); rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie wymagań technicznych dla dokumentów elektronicznych zawierających akty normatywne i inne akty prawne, dzienników urzędowych wydawanych w postaci elektronicznej oraz środków komunikacji elektronicznej i informatycznych nośników danych (Dz. U. z 2011r. Nr 289, poz. 1699),
- 1.3. Rolę poszczególnych organów administracji publicznej w realizacji POP i PDK:
 - 1.3.1. administracji rządowej na poziomie województwa: Wojewoda (w tym: Centrum Zarządzania Kryzysowego) WIOŚ, RDOŚ, GDDKiA;
 - 1.3.2. administracji samorządowej na szczeblu województwa,
 - 1.3.3. administracji samorządowej na szczeblu powiatowym,
 - 1.3.4. administracji samorządowej na szczeblu gminnym.
- 1.4. Dobre praktyki w zakresie działań naprawczych POP i działań krótkoterminowych PDK,
- 1.5. Propozycję wzorcowej uchwały sejmiku województwa w sprawie POP oraz PDK jako aktu prawa miejscowego normatywnego, powszechnie obowiązującego, o charakterze abstrakcyjnym i generalnym,
- 1.6. Zasady określania działań naprawczych POP i działań PDK, organów administracji i podmiotów realizujących działania naprawcze POP i PDK oraz organów administracji składających informacje o ich wykonaniu,
- 1.7. Wskazówki i zbiór dobrych praktyk dla organów administracji samorządowej przy tworzeniu projektów uchwał sejmiku województwa w sprawie POP i PDK, jako aktów prawa miejscowego,
- 1.8. Modelowy schemat postępowania organów samorządu województwa od momentu otrzymania rocznej oceny jakości powietrza do uchwalenia POP

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

BAK-WZP-ZZP.082.010.2014
27/GDOŚ/2014

Załącznik Nr 1 do SIWZ
Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia

i PDK, po złożeniu ministrowi właściwemu do spraw środowiska informacji o ich opracowaniu i realizacji.

- 1.9. Propozycje korekty przepisów ustawy POŚ i aktów wykonawczych do ustawy POŚ, jeśli miałyby wpływ na podniesienie jakości i skuteczności POP i PDK jako aktów prawa miejscowego.

2. Wyjaśnienia i interpretacje prawne, w szczególności w przedmiocie:

- 2.1. Art. 91 ust. 9, art. 91 ust. 9c, art. 92 Ustawy POŚ – zasady i tryb konsultacji społecznych (udziału społeczeństwa) odnoszących się do projektów uchwał sejmiku województw w sprawie POP i PDK, w świetle przepisów rozdziału IV Ustawy OOS, art. 10a ustawy o samorządzie województwa, ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 95, poz. 873, z późn. zm.).

Omówienie zagadnienia: Problem dotyczy niejednolitej interpretacji przepisów w zakresie art. 91 ust. 9 Ustawy POŚ w brzmieniu: „Zarząd województwa, zgodnie z przepisami o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony powietrza”, z uwagi na przepis art. 4 pkt 18 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, art. 46-48 Ustawy OOS. Obecnie, zapewnienie udziału społeczeństwa prowadzone jest co najmniej na 3 sposoby:

- 1) na podstawie art. 91 ust. 9 Ustawy POŚ w związku z procedurą przyjęcia uchwały Sejmiku Województwa w sprawie programu ochrony powietrza, oraz na podstawie art. 4 pkt 18 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z uwagi na fakt, że zagadnienia ochrony powietrza należą do sfery zadań pożytku publicznego, oraz na zasadach i w trybie Ustawy OOS (dział IV), przeprowadzając strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko w wyniku uzgodnienia z RDOŚ,
lub
- 2) na podstawie art. 91 ust. 9 ustawy POŚ, na zasadach i w trybie Ustawy OOS, po uzgodnieniu z RDOŚ i przeprowadzeniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (w zależności od opinii RDOŚ), z uwagi na przepis art. 48 ust. 1 Ustawy OOS oraz nie stosując ustawy

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

BAK-WZP-ZZP.082.010.2014
27/GDOŚ/2014

Załącznik Nr 1 do SIWZ
Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia

z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z następujących powodów:

- zagadnień ochrony powietrza nie zaliczono do *sfer* *zadań pożytku publicznego*, z uwagi na interpretację pojęcia „ekologia”, które w sensie znaczeniowym nie obejmuje ochrony środowiska, co potwierdza przykładowo definicja z Wikipedii według której „Ekologia to nauka o strukturze i funkcjonowaniu przyrody, zajmująca się badaniem oddziaływań pomiędzy organizmami a ich środowiskiem oraz wzajemnie między tymi organizmami.” „Ze względów zarówno filozoficznych jak i użytecznych pojęcie „ekologia” używane bywa w szerokim kontekście znaczeniowym. Określenia ekologia, ekologiczny są często używane w języku potocznym w szerokim i czasem nieprecyzyjnym sensie znaczeniowym, nie zawsze związanym z ekologią jako nauką. Często odnoszą się do sozologii, tj. nauki o ochronie środowiska lub do ochrony środowiska jako takiej, a nawet do filozofii ekologicznej (ekozofia), działalności społecznej czy artystycznej”.

lub

- 3) na podstawie art. 91 ust. 9 Ustawy POŚ rozumianego literalnie, zapewniając udział społeczeństwa na podstawie działu IV Ustawy OOS, bez stosowania art. 48 Ustawy OOS, tj. uzgadniania z RDOŚ potrzeby przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, nie stosując ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z następujących powodów:
 - z uwagi na rozumienie definicji „ekologia”, w której nie mieszczą się zadania związane z ochroną powietrza,
 - braku możliwości skonkretyzowania na etapie projektu uchwały sejmiku województwa w sprawie POP zakresu, rodzaju i lokalizacji działań naprawczych, z uwagi na art. 2 ustawy o samorządzie gminnym, art. 2 ustawy o samorządzie powiatowym i art. 4 ustawy o samorządzie województwa. Sporządzane przez organy administracji publicznej wskutek uchwalonych POP projekty strategii, programów, planów z dziedzin takich jak: energetyka, transport, zagospodarowanie przestrzenne służące realizacji celów programu objęte są obowiązkiem

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

BAK-WZP-ZZP.082.010.2014
27/GDOŚ/2014

Załącznik Nr 1 do SIWZ
Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia

- przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowiska na podstawie art. 46 Ustawy OOS(unikanie powielania oos).
- 2.2. Art. 91 ust. 3a, art. 92, art. 91 ust. 7 Ustawy POŚ w świetle art. 3 pkt 28 Ustawy POŚ; ustalenie podstawy prawnej dla uchwalenia PDK dla następujących przypadków:
- 2.2.1.gdy program został uchwalony, z uwagi na przekroczenia poziomów docelowych, a przekroczenia te występują nadal (czy mają być integralną częścią POP?),
- 2.2.2.występuje ryzyko przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych.
Omówienie zagadnienia: Ze względu na definicję pojęcia „poziom dopuszczalny” określoną w art. 3 pkt 28 lit. a Ustawy POŚ według której, tylko poziom dopuszczalny jest standardem jakości powietrza, występują trudności w interpretacji przepisu art. 91 ust. 3a i art. 92 Ustawy POŚ dotyczące ustalenia podstawy prawnej dla określania planów działań krótkoterminowych dla stref, w których były przekroczone i nadal występują przekroczenia poziomów docelowych. Na podstawie art. 92 Ustawy POŚ PDK powinny być określone dla tych stref (obszarów stref), gdzie wystąpiło ryzyko przekroczenia poziomów docelowych, innymi słowy przekroczenie jeszcze nie wystąpiło. W tym przypadku głównym celem PDK powinny być działania prewencyjne zapobiegające wystąpieniu przekroczeń oraz według art. 92 ust 1 pkt 2 Ustawy POŚ działania krótkoterminowe na wypadek wystąpienia na tych obszarach przekroczenia poziomów docelowych.
- 2.2.3.uchwalono PDK, z uwagi na ryzyko przekroczenia na danym obszarze poziomu dopuszczalnego, a wystąpiło przekroczenie poziomu dopuszczalnego i w związku z tym, PDK winien być integralną częścią uchwały sejmiku w sprawie POP.
Czy uchwały sejmiku województwa z mocy art.92 ust. 1 Ustawy POŚ powinny być aktem prawa miejscowego, podobnie jak uchwały określone na podstawie art. 91 ust.3i 3a Ustawy POŚ?
- 2.3. Art. 84 ust. 1, art. 91 ust. 3, art. 91 ust. 5, art. 91 ust. 7 i art. 92 w świetle art. 3 pkt 28 Ustawy POŚ, oraz art. 92 ust. 2 pkt 3 Ustawy POŚ w połączeniu z § 10 pkt 2e rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

BAK-WZP-ZZP.082.010.2014
27/GDOŚ/2014

Załącznik Nr 1 do SIWZ
Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia

Omówienie zagadnienia: Zgodnie z definicją określoną w art. 3 pkt 28 Ustawy POŚ, standardami jakości powietrza są poziomy dopuszczalne, co czytając literalnie może skutkować wykluczeniem z aktów prawa miejscowego, uchwał Sejmików Województwa w sprawie programów ochrony powietrza, ze względu na przekroczenie poziomów docelowych (II SA/Po 660/13 - Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 29.11.2013 r.), wbrew intencjom wynikającym z art. 91 ust. 5 i art. 91 ust. 3a Ustawy POŚ i art. 92 Ustawy POŚ wyrażonym w piśmie Ministerstwa Środowiska z dnia 19 lutego 2010 r. znak: DZKiOAO_{op}-022-4/9216/10/MZ, oraz mimo tego, że zarówno zadania samorządu województwa na podstawie art. 378 ust. 4 Ustawy POŚ w zakresie art. 91 ust. 3 i art. 91 ust. 5, art. 92 ust. 1 jako zadania z zakresu administracji rządowej wpisane są w kompetencje organów samorządu województwa, dając upoważnienie do wydania przez Sejmik Województwa aktów prawa miejscowego.

- 2.4. Art. 91 ust. 9c Ustawy POŚ w świetle art. 91 ust. 3 Ustawy POŚ - zakres i częstotliwość aktualizacji POP.

Omówienie zagadnienia: Ze względu na fakt, że roczne oceny jakości powietrza wskazują nowe obszary przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji w powietrzu, POP są rokrocznie aktualizowane. W związku z tym, wątpliwość budzi zakres aktualizacji POP, jeśli uchwały zawierają już działania ochronne dla grup ludności wrażliwej. Czy wedle przepisu art. 91 ust. 9c Ustawy POŚ ma być to jednorazowa aktualizacja, czy ze względu na zapis „w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie POP”, z częstotliwością co 3 lata, biorąc pod uwagę ustalany w uchwałach czas realizacji POP dłuższy niż 6 lat.

Ponadto, obowiązek ustalenia działań ochronnych dla grup ludności wrażliwej wydaje się być sprzeczny z art. 93 ust. 2 pkt 3 Ustawy POŚ, według którego środki ostrożności (działania ochronne) powinny być zawarte w powiadomieniu skierowanym do ludności przez wojewódzki zespół zarządzania kryzowego dla każdej sytuacji przekroczenia, z czego można wnioskować, że działania ochronne dla grup ludności wrażliwej powinny być stałym elementem każdego POP i PDK, zapewniając równość ludności wrażliwej wobec prawa.

- 2.5. Art. 91 ust. 3 i art. 91 ust. 5 Ustawy POŚ - działania naprawcze dla podmiotów korzystających ze środowiska, których instalacje:

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

BAK-WZP-ZZP.082.010.2014
27/GDOŚ/2014

Załącznik Nr 1 do SIWZ
Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia

2.5.1. objęte są pozwoleniami określającymi warunki eksploatacji nie pozwalającymi na przekraczanie standardów jakości powietrza lub wartości odniesienia (w tym poziomy docelowe), jak też niektóre z nich dodatkowo zezwoleniami na uczestnictwo we wspólnotowym systemie handlu uprawnieniami do emisji wydanymi na podstawie ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. Nr 122, poz. 695, z późn. zm.);

2.5.2. objętych zgłoszeniami z mocy art. 152 Ustawy POŚ;

2.5.3. nie wymagających pozwoleń i zgłoszeń,

Omówienie zagadnienia: Obowiązki wynikające z Ustawy POŚ przewidziane dla podmiotów korzystających objętych pozwoleniem, polegają na:

- przestrzeganiu warunków pozwolenia w celu niedopuszczenia do przekroczenia określonych w nim poziomów dopuszczalnych emisji i standardów jakości powietrza,
- wykonywaniu pomiarów wielkości emisji nałożonych Ustawą POŚ i rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 4 listopada 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji oraz pomiarów ilości pobieranej wody (Dz. U. Nr 206, poz. 1291),
- wykonywaniu dodatkowych pomiarów wielkości emisji w celu ochrony powietrza nałożonych przez organ z mocy art. 151 Ustawy POŚ, z uwagi na ochronę powietrza,
- informowaniu o wynikach pomiarów w związku z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie rodzajów wyników pomiarów prowadzonych w związku z eksploatacją instalacji lub urządzenia i innych danych oraz terminów i sposobów ich prezentacji (Dz. U. Nr 215, poz. 1366),
- ograniczeniu emisji lub zaprzestaniu emisji, z uwagi na ograniczenie pozwolenia na podstawie art. 196 Ustawy POŚ za odszkodowaniem i art. 227-229 Ustawy POŚ w wyniku postępowania kompensacyjnego.

Wobec powyższego, jaki rodzaj działań naprawczych pozaustawowych należałoby wskazać w POP podmiotom korzystającym ze środowiska objętym pozwoleniami (zazwyczaj źródła punktowe), wprowadzających do powietrza pył i benzo(a)piren, gdy udział w poziomie stężeń emisji z tych źródeł jest niewielki?

Jaki rodzaj dodatkowych obowiązków należałoby wskazać w uchwale Sejmiku Województwa podmiotom wymagającym zgłoszenia, jeśli w ślad za art. 154

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

BAK-WZP-ZZP.082.010.2014
27/GDOŚ/2014

Załącznik Nr 1 do SIWZ
Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia

ust. 4 Ustawy POŚ instalacje te mogą być objęte dodatkowymi wymaganiami dotyczącymi eksploatacji instalacji (nie dotyczy pomiarów emisji)?

Jaki zakres działań naprawczych powinien być wskazany podmiotom korzystającym ze środowiska nie objętych pozwoleniami i zgłoszeniami (np. źródła spalania paliw energetyczne poniżej 1 MW_t, źródła technologiczne poniżej 0,5 MW_t) w celu redukcji emisji i jaka jest możliwość egzekucji ich realizacji?

W jaki sposób obowiązki wynikające z POP i PDK powinny być wpisane w pozwolenia emisyjne i zgłoszenia, a w jaki sposób w uchwały Sejmiku Województwa w sprawie POP i PDK, aby sprostać wymaganiom art. 84 ust. 2 pkt 6 i art. 92 ust. 2 pkt 1 Ustawy POŚ w brzmieniu: „Plan działań krótkoterminowych powinien w szczególności zawierać listę podmiotów korzystających ze środowiska, obowiązanych do ograniczenia lub zaprzestania wprowadzania z instalacji gazów lub pyłów do powietrza”.

- 2.6. Art. 196 Ustawy POŚ – ograniczenie pozwolenia za odszkodowaniem.
Omówienie zagadnienia: Ograniczenie pozwolenia za odszkodowaniem ze względu na ochronę środowiska i zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi poprzez np. ograniczenie wielkości emisji służące realizacji zadań z zakresu administracji rządowej. W związku z tym, który organ powinien zapewnić środki finansowe na sfinansowanie odszkodowania? Dodatkowym problemem jest uzasadnienie do ograniczenia pozwolenia poprzez zredukowanie wielkości emisji zanieczyszczeń powszechnie występujących, np. pyłu i benzo(a)pirenu, gdy udział emisji punktowej i emitatorów niskich (stanowiących część emisji powierzchniowej) wynosi zazwyczaj kilka procent, a głównym źródłem ponadnormatywnych stężeń jest emisja ze spalania paliw sektora komunalno-bytowego?
- 2.7. Interpretacja art. 186 ust. 4 Ustawy POŚ – odmowa wydania pozwolenia ze względu na niezgodność z programami działań, o których mowa w art. 91 ust. 1 ustawy POŚ - studium przypadku.
- 2.8. Możliwość łączenia art. 91 i art. 96 Ustawy POŚ; na potrzeby POP i PDK.
Omówienie zagadnienia: Identyfikacja przypadków, w których łączenie obu przepisów byłoby możliwe, ze względu na jednakowy cel – ograniczenie emisji ze względu na ochronę zdrowia i życia ludzi poprzez wskazanie rodzaju paliw stosowanych na obszarach przekroczeń, w celu uniknięcia wydawania dwóch aktów prawa miejscowego.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

BAK-WZP-ZZP.082.010.2014
27/GDOŚ/2014

Załącznik Nr 1 do SIWZ
Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia

- 2.9. Art. 92 ust. 2 pkt 4 Ustawy POŚ w świetle art. 93 ust. 1 Ustawy POŚ – określenie różnic między przepisami.
- 2.10. Konsultacje społeczne na potrzeby realizacji art. 96 Ustawy POŚ – przykłady dobrych praktyk.
- 2.11. Problem harmonogramów rzeczowo-finansowych:
 - 2.11.1. zidentyfikowania wyznacznika rzeczowo-czasowego harmonogramów, wynikającego z polityk, krajowego programu ochrony powietrza,
 - 2.11.2. określania terminów realizacji POP, przy braku możliwości dotrzymania terminów ustawowych osiągnięcia poziomów dopuszczalnych i docelowych,
 - 2.11.3. ogólnie przyjętej prostej zasady szacowania kosztów realizacji działań naprawczych (np. koszt redukcji 1 tony emisji pyłu, benzo(a)pirenu i pozostałych rodzajów zanieczyszczeń), uwzględniając fakt, że przedsięwzięcia podejmowane przez organy administracji samorządowej mające na celu poprawę jakości powietrza są następstwem prawnym programów ochrony powietrza, natomiast koszty działań naprawczych winny być oszacowane na etapie sporządzenia projektu uchwały w sprawie POP.
- 2.12. Problem uzasadnienia POP i PDK w świetle art. 84 ust. 4 Ustawy POŚ, Ustawy OOS, § 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (Dz. U. poz. 1028).

Omówienie zagadnienia: Występuje niespójność przepisów art. 84 ust. 4 Ustawy POŚ i Ustawy OOŚ. Obszerność uchwał sejmików województw, w tym w szczególności uzasadnienia ma wpływ na jego zrozumiałość i czytelność. Wobec tego, należałoby rozważyć, czy w ślad za przepisem art. 84 ust. 4 Ustawy POŚ (nie znajdującego odzwierciedlenia w ustawie OOŚ), uzasadnienie POP z wynikami analiz i ocen służącym sporządzeniu POP nie powinno być udostępniane na wniosek zainteresowanego, biorąc pod uwagę konieczność sporządzania aktów prawa miejscowego w programie XML, z uwagi na obowiązek zamieszczania w elektronicznym wojewódzkim dzienniku urzędowym.
- 2.13. Problem rozbieżności między bieżącą oceną jakości powietrza i POP (reprezentatywność punktów pomiarowych). Zasady określania działań naprawczych POP i PDK na obszarach przekroczeń wyznaczonych za pomocą

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

BAK-WZP-ZZP.082.010.2014
27/GDOŚ/2014

Załącznik Nr 1 do SIWZ
Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia

metod uzupełniających: modelowania matematycznego lub innych metod szacowania;

Omówienie zagadnienia: Rozbieżność między bieżącą oceną jakości powietrza i POP wynika najczęściej z zastosowania różnych metod szacowania emisji, w tym modeli matematycznych na potrzeby ocen jakości powietrza i programów ochrony powietrza, czego wynikiem są różne lokalizacje obszarów przekroczeń w gminach, w zależności od zastosowanej metody szacowania, modelu matematycznego. Lokalizacja obszarów przekroczeń decyduje o gminie, która będzie zaangażowana w realizację działań naprawczych. Rozbieżność wyników oceny i POP podważa też wiarygodność, zarówno ocen, jak i POP. Stąd należy wziąć pod uwagę potrzebę ujednoczenia metod szacowania stężeń na potrzeby ocen jakości powietrza i POP oraz być może rozróżnienia działań naprawczych na obszarach przekroczeń wskazanych przez WIOŚ na podstawie metodyki referencyjnej - pomiarów i obszarów przekroczeń zidentyfikowanych jedynie niereferencyjnymi metodami szacunkowymi (w tym modelowania), na podstawie których wystąpienie obszarów przekroczeń obarczone jest pewnym błędem, biorąc dodatkowo pod uwagę znaczne różnice w niepewności różnych metod szacowania stężeń, np. dozwolona niepewność modelowana dla pyłu i ołowiu wynosi 50%, natomiast innych metod szacowania dla pyłu i ołowiu - 100%.

- 2.14. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907, z późn. zm.) - umowy z wykonawcami w sprawie opracowania POP i PDK: prawo autorskie, problem z terminami wykonania przedmiotu zamówienia (zadanie z zakresu administracji rządowej – płatność do końca roku kalendarzowego, czas na wykonanie obowiązku wynikającego z art. 91 ust. 3 i 5 Ustawy POŚ -18 miesięcy).
- 2.15. Sprawozdania Zarządu Województwa dotyczące realizacji obowiązku wynikającego z art. 91 ust. 3 i 5 Ustawy POŚ i rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 września 2012 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz. U. poz. 1034); w części dotyczącej opracowania POP:
 - 2.15.1. brak definicji „osoby wrażliwe”,
 - 2.15.2. problemy z wyszczególnieniem nazw miejscowości objętych POP, z uwagi na ich ilość.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

BAK-WZP-ZZP.082.010.2014
27/GDOŚ/2014

Załącznik Nr 1 do SIWZ
Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia

IV. Zobowiązania Zamawiającego oraz Wykonawcy:

1. Wykonawca w ramach zamówienia dokona interpretacji i wyjaśnień przepisów prawnych, uwzględnionych w przedmiocie zamówienia, o których mowa w Rozdziale III SOPZ, wraz z ich uzasadnieniem.
2. Przed podpisaniem protokołu odbioru, jak również w okresie 12 miesięcy od daty odbioru końcowego Dzieła, Zamawiający będzie miał prawo wystąpić do Wykonawcy z prośbą o złożenie wszelkich wyjaśnień i uzasadnień dotyczących szczegółów w wykonanej ekspertyzie prawnej.
3. Wykonawca wyrazi zgodę na wprowadzanie przez Zamawiającego poprawek i modyfikacji do przygotowanego poradnika oraz do wykorzystywania przedmiotu zamówienia w całości lub we fragmentach.
4. Wykonawca będzie zobowiązany do zaprezentowania Grupie Roboczej ds. Ochrony Powietrza i Energetyki działającej w ramach Sieci „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju” stanu zaawansowania prac i wyników prac oraz ewentualnych problemów wymagających rozwiązania na każdym etapie realizacji umowy w sprawie zamówienia publicznego (w terminach i miejscach uzgodnionych z Zamawiającym).
 - 4.1. **Zamawiający przewiduje zorganizowanie dwóch lub trzech spotkań członków Grupy Roboczej ds. Ochrony Powietrza i Energetyki z Wykonawcą:**
 - 4.1.1. pierwsze spotkanie odbędzie się w terminie do 3 dni roboczych od dnia podpisania umowy w sprawie zamówienia publicznego w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego, celem omówienia harmonogramu i sposobu realizacji przedmiotu zamówienia;
 - 4.1.2. drugie spotkanie odbędzie się w trakcie realizacji umowy w sprawie zamówienia publicznego, w terminie wskazanym przez Zamawiającego, celem omówienia wyników całości pracy. Wykonawca przedstawi na spotkaniu Grupy Roboczej wersję roboczą projektu poradnika w celu omówienia uwag i propozycji mogących mieć wpływ na treść poradnika, uchwał Sejmików województw, ich realizację oraz sprawozdawczość. Wersja robocza poradnika zostanie przekazana przez Wykonawcę najpóźniej na 4 dni robocze przed planowanym spotkaniem drogą e-mailową. Na tym spotkaniu, Wykonawca zobowiązany będzie do udzielenia odpowiedzi na pytania członków Grupy Roboczej nadesłanych do Wykonawcy przed spotkaniem i wprowadzenia ewentualnych zmian, modyfikacji zaprezentowanej pracy, będących wynikiem spotkania.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

BAK-WZP-ZZP.082.010.2014
27/GDOŚ/2014

Załącznik Nr 1 do SIWZ
Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia

Spotkanie to planowane jest najpóźniej na 10 dni roboczych przed końcowym oddaniem przez Wykonawcę pracy wynikającej z realizacji umowy w sprawie zamówienia publicznego.

4.1.3. Zamawiający zastrzega sobie możliwość zorganizowania dodatkowego spotkania w trakcie realizacji umowy w sprawie zamówienia publicznego w sytuacji wystąpienia ewentualnych problemów związanych z wykonywanym zadaniem.

4.2. Koszty udziału Wykonawcy w ww. spotkaniach (koszty dojazdu, wyżywienia, noclegu) muszą być wliczone w cenę oferty.